

# РЕШЕНИЕ

№ 494

гр. София, 29.01.2021 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XX КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ**, в публично заседание на 05.06.2020 г. в следния състав:

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: Стефан Станчев**

**ЧЛЕНОВЕ: Миглена Недева**

**Боряна Бороджиева**

при участието на секретаря Милена Чунчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **789** по описа за **2020** година докладвано от съдия Боряна Бороджиева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.285, ал.1, изр.2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във вр. с глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба от Н. П. Р. срещу Решение № 1745 от 14.03.2019г., постановено по адм. дело № 4049/ 2018г. по описа на Административен съд София - град, I отделение, 14 състав, с което е отхвърлен искът на касатора срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода от 11.07.2016г. до 14:15 часа на 05.08.2016г. общо в размер на 3 000 лв.

Въведени са касационните основания по чл.209, т.3 АПК – неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Искането до съда е за отмяна на решението и постановяване на решение по същество; алтернативно делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд.

В съдебно заседание пред Административен съд София-град, касаторът се явява лично. Поддържа касационната жалба. Представя подробни писмени бележки.

Ответникът, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, се представлява от юрк. Н., която оспорва жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Според участващия в производството по делото прокурор от Софийска градска прокуратура касационната жалба е неоснователна.

Съдът, като провери служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК, съответствието на решението със съществените процесуални правила и материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е допустима. Подадена е в срока по чл.211 АПК от надлежна страна, за която съдебният акт е неблагоприятен.

Производството пред АССГ е образувано по предявения от Н. П. Р. иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 3 000 лв. за периода от 11.07.2016г. до 14:15 часа на 05.08.2016г.

Съдът е установил от фактическа страна, че през периода на исковата претенция ищецът е пребивавал сам в спално помещение № 9, с площ от 8 кв.м., оборудвано с две легла, тип „вишка“, 2 бр. метални табуретки, метална маса, 2 бр. метални шкафчета, мивка и смесител с течаща вода (топла и студена), с подвижен душ, прозорец с достъп на дневна светлина и с възможност за проветряване, лампи за изкуствено осветление. На 11.07.2016 г., след издадено устно разпореждане от главния надзирател, съответните служители, в присъствието на лишените от свобода А. С., Я. И. са извършили обиск на Н. П. Р. и претърсване на помещението. Намерени са мини оптична „мишка“ за компютър, флаш – карта на V. с място за поставяне на sim-карта и друга флаш – карта, крайник на мобилен телефон. По време на претърсването е била повредена отходната канализация на мивката, поради съмнение, че е използвана са „тайник“. За обиска и претърсването е съставен протокол, в който са описани иззетите вещи. След претърсването на помещението е установена липса на уплътнение между сифона и тръбата за отпадни води, на ръкохватка на крана за пускане на вода в тоалетната, счупени две плочки, повреден подвижен душ, тип „слушалка“, който е подменен с нов.

За установяване на релевантните за спора факти съдът е събрал и гласни доказателства, чрез разпит на свидетелите Д. А. Т. и Я. Х. И..

При горната фактическа обстановка, за да приеме исковата претенция за неоснователна и недоказана, съдът е приел, че ищецът не е бил поставен от ответника в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на условия за ползване на тоалетна и на вода за хигиенни нужди, нито, че са засегнати честта и достойнството му, в резултат от извършените от служители на ответника личен обиск и претърсване на помещението.

Решението е правилно.

Материално-правна уредба на твърдяното право се съдържа в чл.284, ал.1 ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Разпоредбата на чл.3 поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица и установява забраната осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко и унижително отношение.

Основателността на предявения иск предполага установяване на наличие на следните материално-правни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от

ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС и 3) причинна връзка между нарушението на чл.3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.

Деликтната отговорност на държавата не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от чл.154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на осъществено нарушение на чл. 3 от страна на органите по чл.284, ал.1 ЗИНЗС. Доказването на настъпването на неимуществени вреди, за които нормата на чл.284, ал.5 ЗИНЗС е въвела оборима презумпция, не подлежи на главно доказване от ищеца, а на оборване от ответника по пътя на обратното доказване, което също следва да бъде пълно. Тази оборима презумпция се простира и върху третия елемент на фактическия състав на деликтната отговорност – причинна връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат и това е така, доколкото нормата на чл.284, ал.5 ЗИНЗС изисква доказване единствено на нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, за да се приеме настъпването на неимуществени вреди от това нарушение – „в случаите по ал.1 настъпването на имуществените вреди се предполага до доказване на противното“.

Споделят се изводите на АССГ, 14-ти състав, че по отношение на периода от 11.07.2016г. до 14:15 часа на 05.08.2016г. не се доказва по делото незаконосъобразно действие или бездействие на длъжностни лица при ответника, което да представлява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС и съответно да е довело до претърпени неимуществени вреди от ищеца.

От събраните по делото доказателства се установява, че на 11.07.2016 г. на Н. П. Р. е извършен личен обиск и претърсване на спалното помещение, което е обитавал. Съгласно чл.92, ал.2 ЗИНЗС за предотвратяване на престъпления и на други нарушения лишените от свобода могат да бъдат подлагани на обиск с разрешение на началника на затвора, а съгласно чл. 95, ал.1 ЗИНЗС претърсвания на спални, работни и други помещения в местата за лишаване от свобода се извършват от служители на охранителния състав в присъствието на лишени от свобода или на техен представител, които са настанени в съответните помещения или ги ползват. Действията, за които се твърди, че са извършени от длъжностните лица от администрацията на ответника, не противоречат на тези разпоредби и не обуславят отговорност на ответника за неимуществени вреди на това основание. Няма и доказателства, извън твърденията на ищеца, които да установяват, че обискът и претърсването са извършени по нехуманен и накърняващ честта и достойнството на ищеца.

Както правилно е посочил АССГ 14-ти състав, не се установява при процесния обиск да са извършени действия по смисъла на чл.88, ал.6 ППЗИНЗС, които не са били наложителни с оглед целта му, както и такива, уронващи достойнството на ищеца, нито може да се приеме, че разхвърлянето на вещи на ищеца при извършване на претърсването на помещението е незаконосъобразно, тъй като се касае за действие, необходимо за осъществяване на преследваната цел - намиране на неразрешени за държане и ползване вещи. Тези изводи се потвърждават от събраните гласни доказателства чрез разпит на свидетелите.

Не се установява и бездействие от страна на администрацията на ГДИН по отношение на санитарните и хигиенните условия в помещението, вследствие обиска и претърсването. При извършеното претърсване са повредени отходния канал на мивката и подвижния душ. Данните по делото сочат, че душът веднага е заменен с

друг, като впоследствие след установяване, че е дефектен, отново е подменен и са предприети своевременни действия за възстановяване на мивката. Взета е предвид и доказаната от докладна записка на ИСДВР възможност да се ползва общата баня на територията на Първа група, докато бъде заменен подвижния душ. При тези данни обосновано първоинстанционният състав на АССГ е направил извода, че не може да се приеме, че Н. Р. е бил поставен в неблагоприятни условия в нарушение на чл.3 от ЗИНЗС, изразяващи се в неосигуряване на задоволителни битови и санитарно-хигиенни условия.

В касационната жалба и писмените бележки жалбоподателят твърди, че решението е неправилно, като излага съображения за претърпени неимуществени вреди от izolацията му и условията, в които е бил поставен, при престоя си в килия № 9. Следва да се има предвид, че предмет на разглежданата от първоинстанционния съд искова претенция по дело № 4049/2018г. са твърдени от господин Р. неимуществени вреди, конкретно причинени му от извършения обиск и претърсване на 11.07.2016г. и унищожаване на имущество и невъзможността да ползва душа и тоалетната известно време след това, а не и в по широк план условията, при които е бил настанен при изтърпяване на наказанието, на които се позовава за първи път пред касационната инстанция, излизайки извън първоначално предявената си претенция и поради това доводите му срещу първоинстанционното решение за погрешна преценка на тези условия са неоснователни. С оглед предмета на делото, съдът правилно е приел въз основа на събраните доказателства, че конкретно във връзка с обиска и претърсването на посочената дата и периода след това до 05.08.2016г., не се установяват твърдените неимуществени вреди, предвид неустановяване на причиняващо ги незаконосъобразно действи/бездействие на ответника.

По тези съображения, касационният състав намира, че не се установяват твърдените в жалбата нарушения на първоинстанционния съд, представляващи касационни основания за отмяна на решението по чл. 209, т. 3 от АПК, и жалбата следва да бъде отхвърлена, а постановено решение – оставено в сила.

Ответникът претендира разноска за юрисконсултско възнаграждение, но въпреки изхода на делото не му се следва такова. Настоящият касационен състав споделя довода на касатора за недължимост на юрисконсултско възнаграждение, предвид практиката на АССГ, че приложимата специална норма на чл.286, ал.2 ЗИНЗС не урежда изрично присъждане на юрисконсултско възнаграждение при отхвърляне на иска, в тежест на ответника.

Предвид горното и на основание чл. 222, ал. 1 от АПК, вр.чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС, Административен съд София - град, XX касационен състав

### РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1745 от 14.03.2019 г., постановено по адм. дело № 4049, по описа за 2018 г. на Административен съд София - град, I отделение, 14 състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.